

Natuur in de Zuidrand

Provinciale landschapsdag, 1 oktober 2024

Hans De Schryver, ANB
Wim Annaert, Natuurpunt

De Zuidrand...

Maar gelukkig ook...

Bosanemones © ANB, Foto Ludo Goossens

Fort 5 in Edegem © Komoot, Foto Herwig Aertbeliën

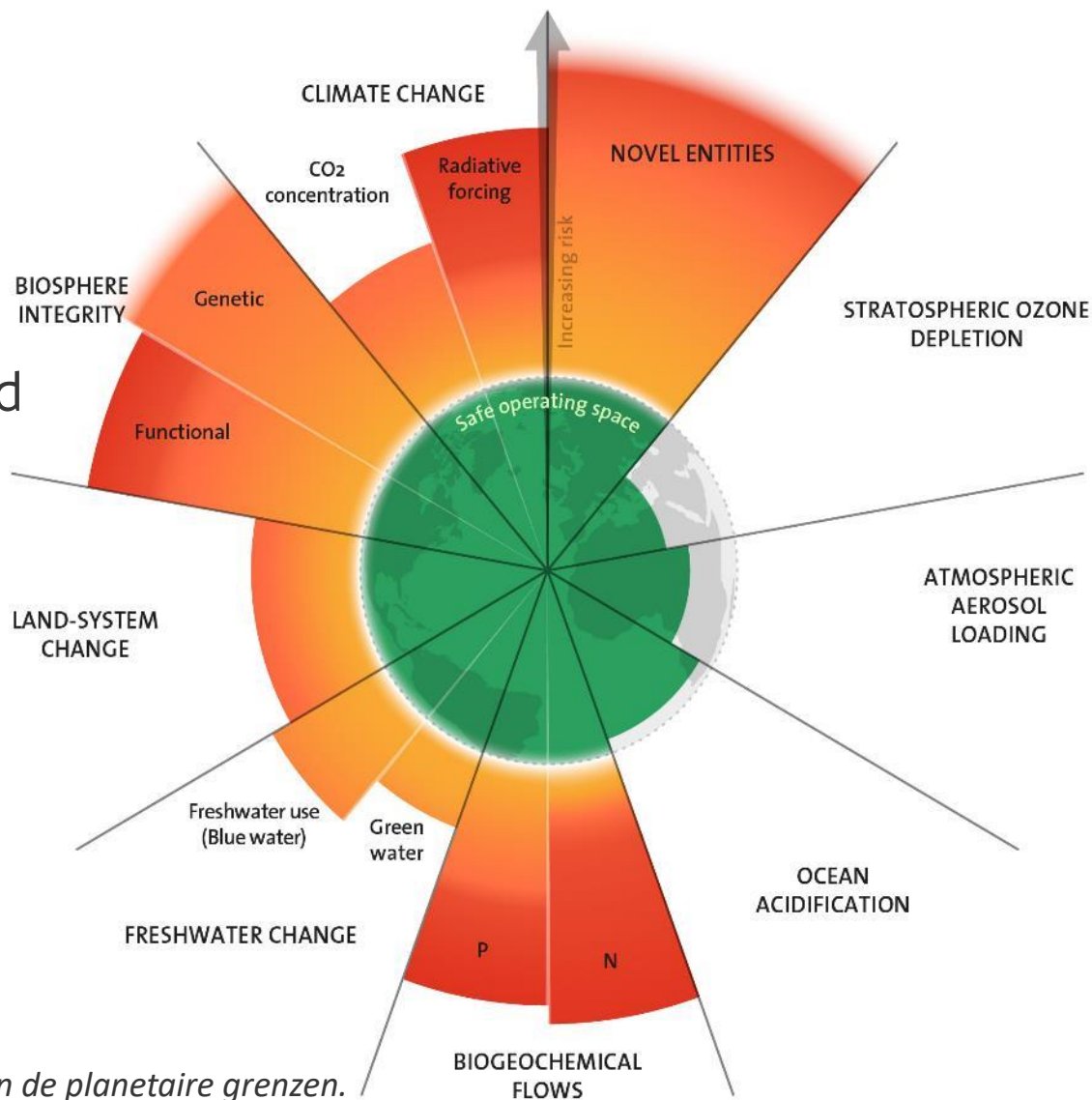
Cleaydael © ANB, Foto Filip Van Boven

Reukens © ANB, Foto Yves Adams, Vilda

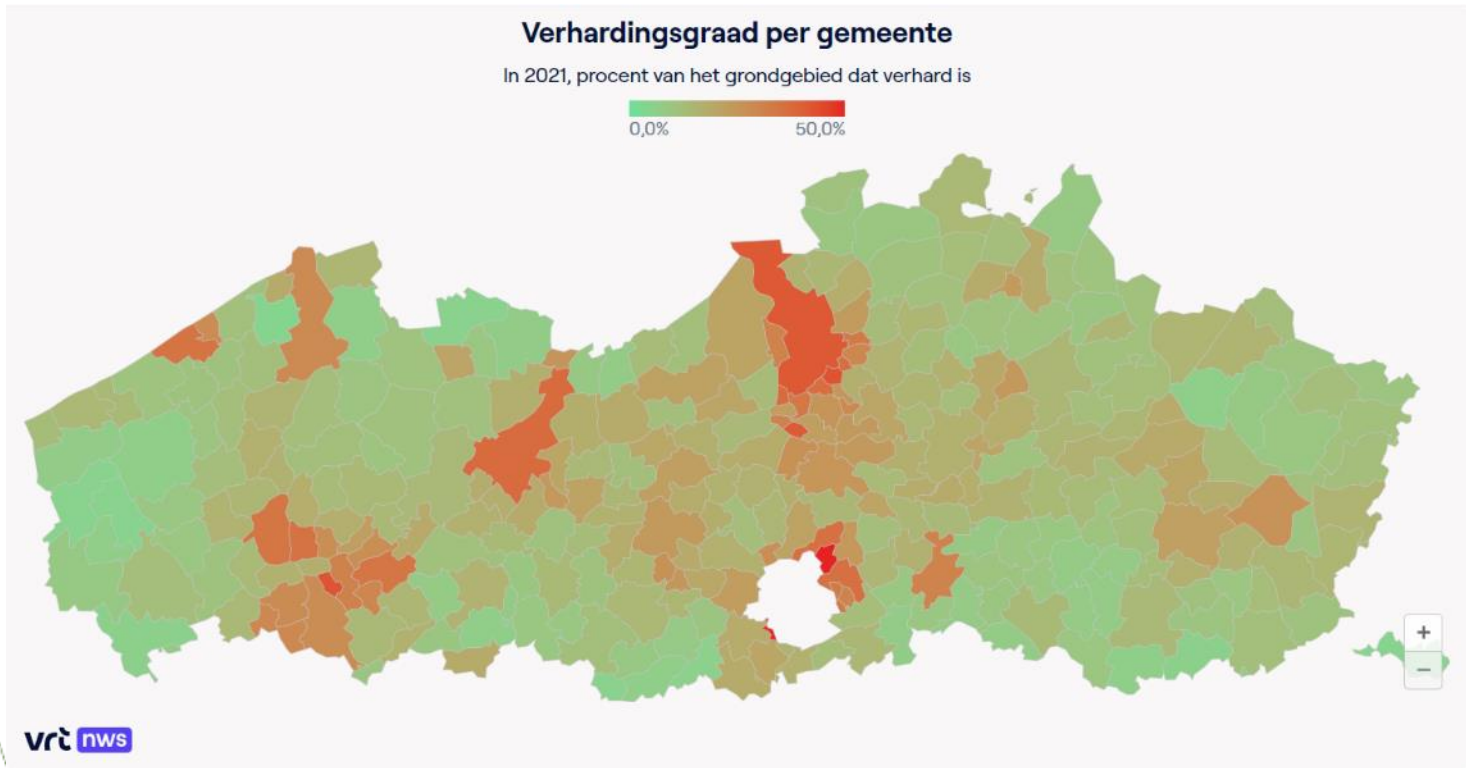
Druk neemt toe...

- ▶ Planetaire grenzen:
→ 6 overschreden!
- ▶ Zuidrand is geen eiland

Open ruimte wordt schaarser...

- ▶ Prov. Antwerpen = grootste verhardingsnelheid
- ▶ Actief ontharden + herbestemmen

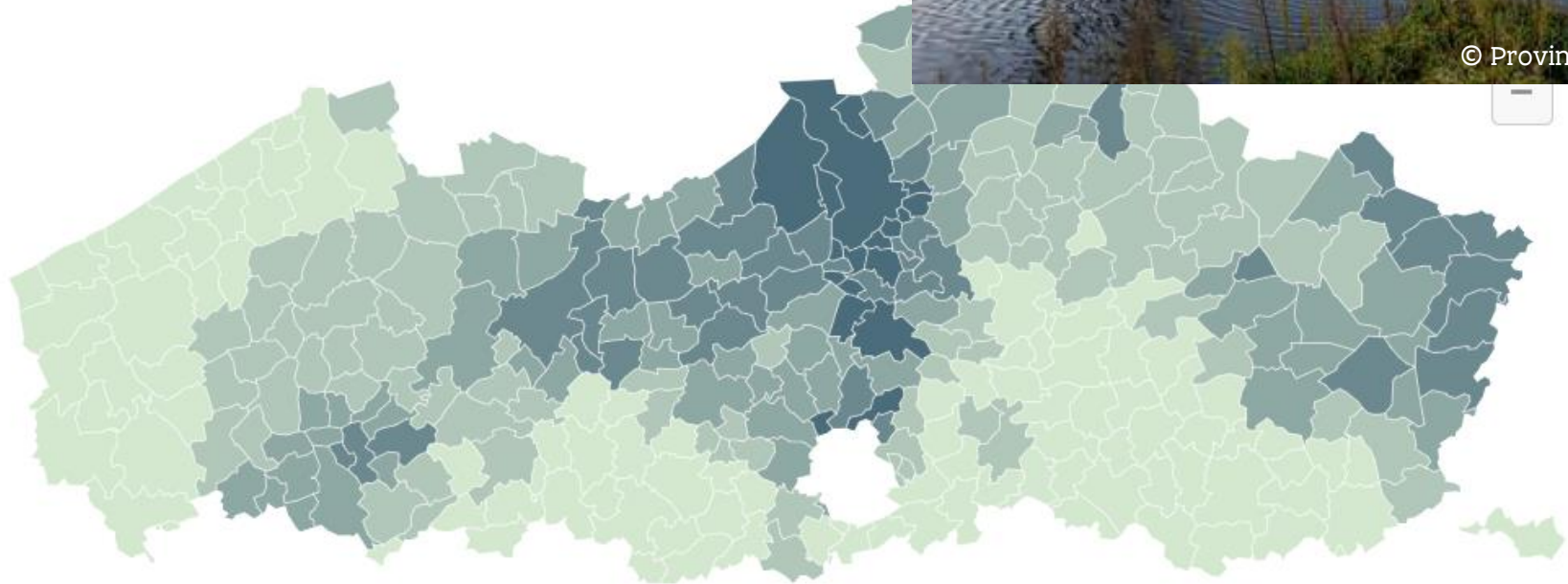

Belang van open ruimte neemt enkel toe!

Aandeel van kwetsbare groepen dat tegen 2030 tijdens een extreem hittestress bij hoog-impact scenario

Gemeenten van Vlaams Gewest, in %

0 0.1-<25 25-<50 50-<75 75-100

© Provincie Antwerpen

Uitdagingen bij de vleet

- ▶ **Wegen, wegen en nog eens wegen**
 - Versnippering van leefgebieden
 - Dieren onder de wielen
 - [Vademecum natuurtechniek](#)

Uitdagingen bij de vleet

► Nood aan duisternis!

→ [Duisternisbehoeftekaart](#)

→ [Negatieve effecten van nachtelijke buitenverlichting](#)

× Biodiversiteit

× Gezondheid!

Kansen zitten overal

- ▶ Bermen
- ▶ Tuinen
→ www.tuinrangers.be
- ▶ Natuurinclusief bouwen

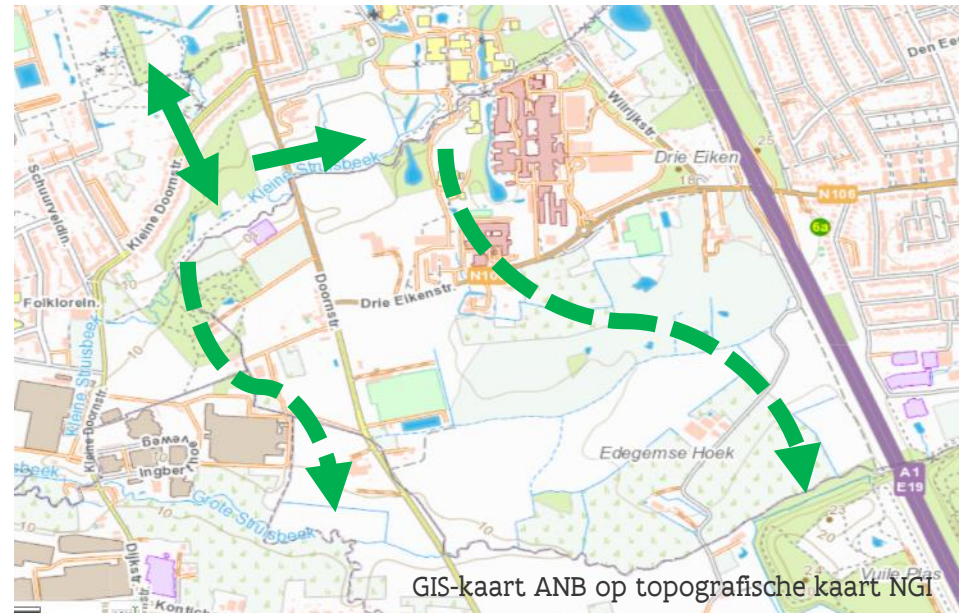
De olifanten en panda's van de Zuidrand

► Kamsalamander

- Restpopulatie aan Neerland
- Nood aan bijkomend leefgebied:
 - × Tuinvijvers Kleine Doornstraat
 - × Campus UA
 - × vallei Benedenvliet/Grote Struisbeek

Kamsalamander © ANB, Foto Rollin Verlinde, Vilda

GIS-kaart ANB op topografische kaart NGI

De olifanten en panda's van de Zuidrand

► Vleermuizen

- Forten
- Zolders
- Boomholtes
- Verbindingen

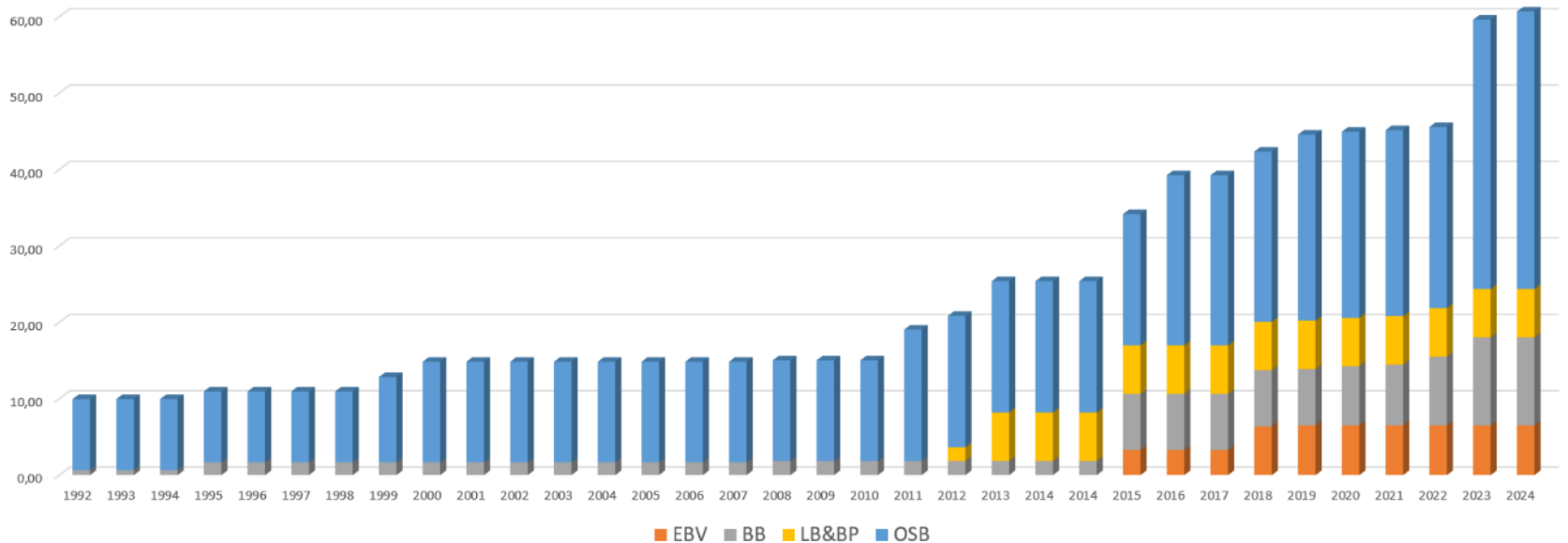

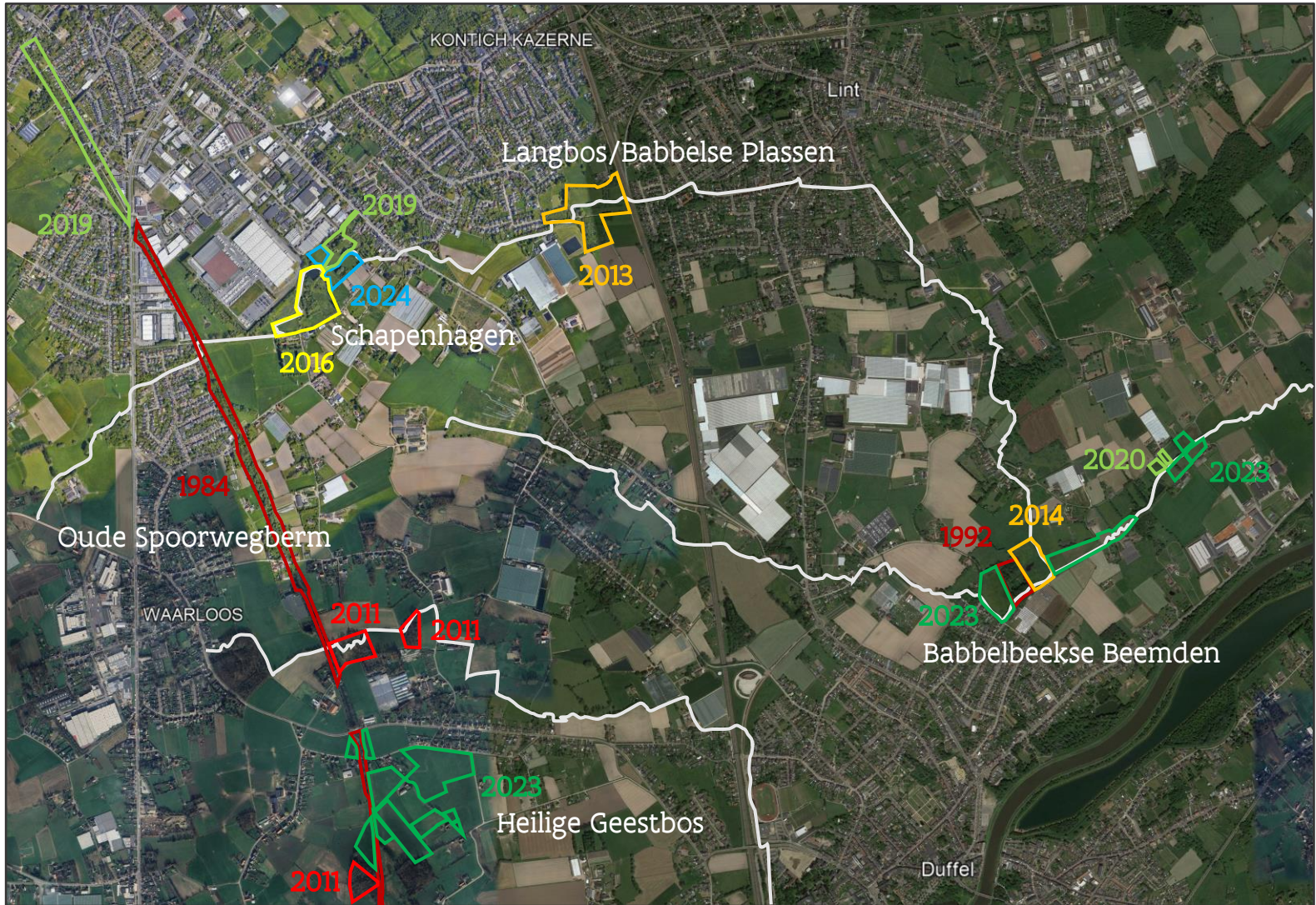
natuurpunt

Natuur is deel van de oplossing

- ▶ Oude Spoorwegberm (Kontich-Duffel-Rumst):
 - een verhaal van natuur- en bosuitbreiding
 - van 5,5ha (1986), naar 60ha (2024)

Vlaanderen
is natuur

Aankoopdatum natuureservaten door Natuurpunt

Vlaanderen
is natuur

natuurpunt

Natuur is deel van de oplossing

- ▶ Natuurpunt-Oude Spoorweg (Kontich-Duffel):
 - Bosuitbreidingen: 21,5ha
 - × Langbos/Babbelse Plassen: +1,5ha
 - × Schapenhagen: +2,6ha
 - × Edegemse Beekvallei: +4,5ha
 - × Heilige Geestbos: +13,5ha

Langbos

Heilige Geestbos

Schapenhagen

Edegemse Beekvallei

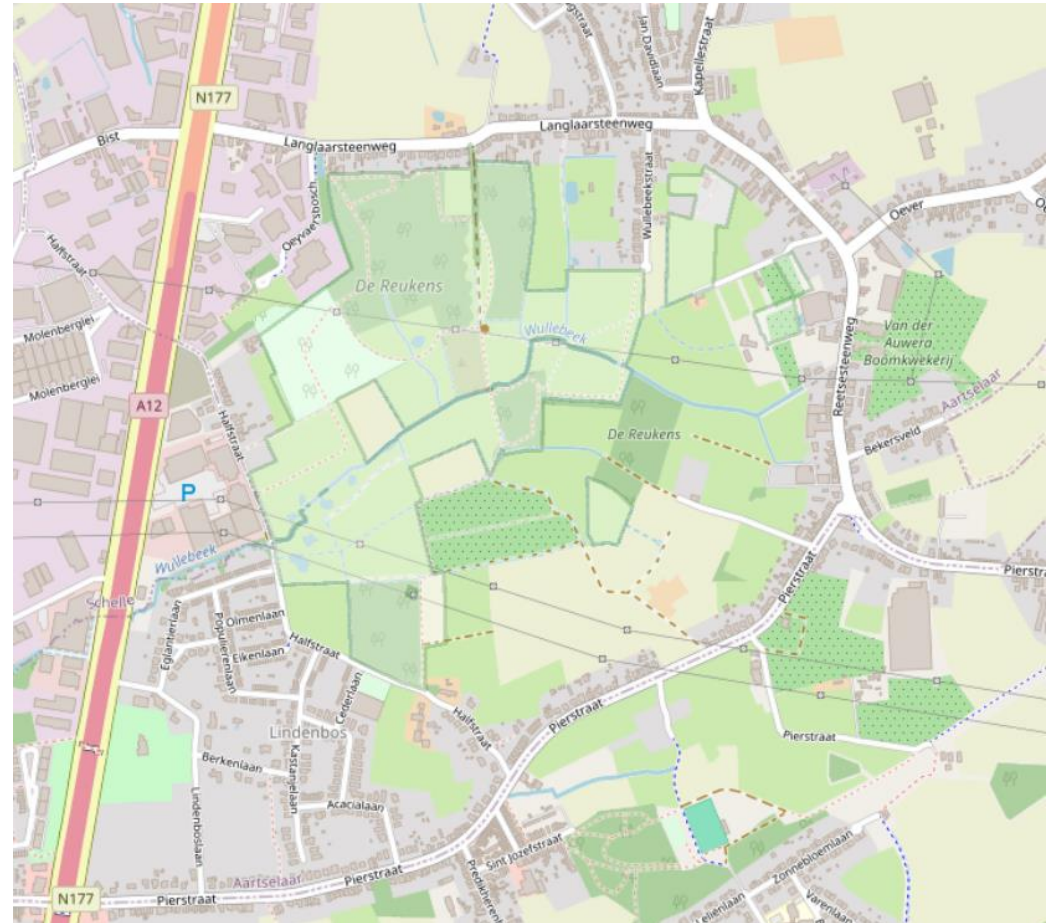

foto's van Natuurpunt afdeling Oude Spoorweg

Natuur is deel van de oplossing

► Reukens

- Bosuitbreiding
- Overstromingsgebied Raafkens

Vlaanderen
is natuur

natuurpunt

Natuur is deel van de oplossing

- ▶ NP-Oude Spoorweg (Kontich-Duffel):
→ Ruimte voor Water

Babbelse Plassen - 2011

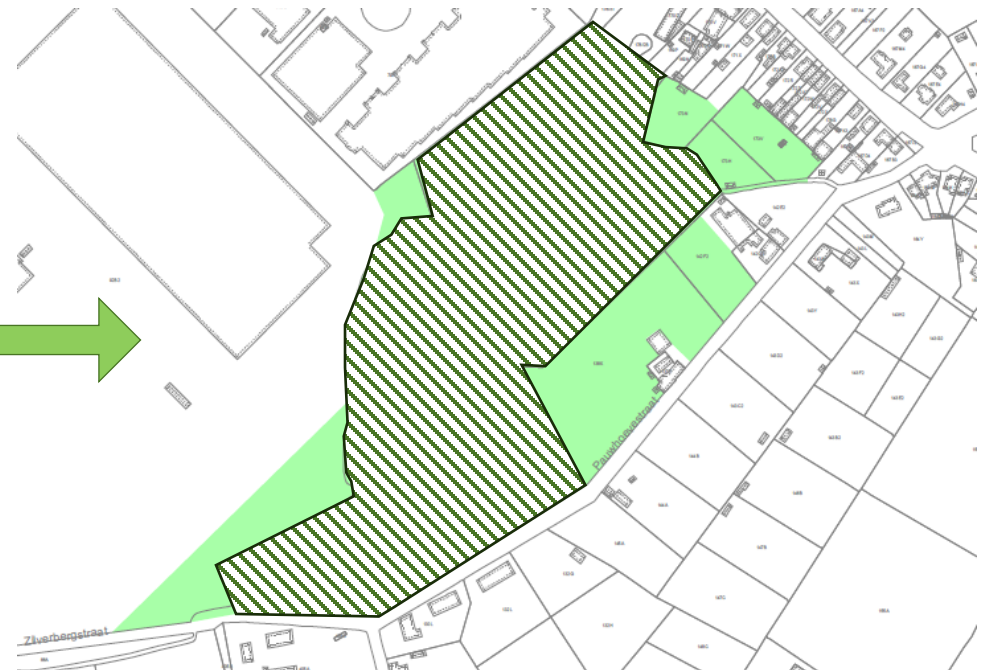
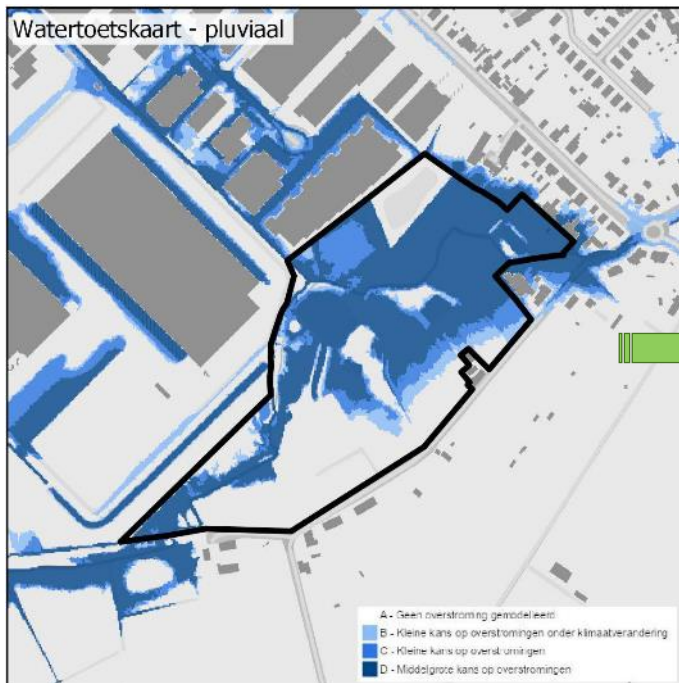

Schapenhagen - 2019

Natuur is deel van de oplossing

- ▶ NP-Oude Spoorweg (Kontich-Duffel):
 - Ruimte voor Water: WORG (Watergevoelig openruimtegebied) Babbelse beek

Natuur is deel van de oplossing

- ▶ NP-Oude Spoorweg (Kontich-Duffel):
→ Ruimte voor Water: WORG Babbelse beek

natuurpunt

Natuur is deel van de oplossing

- ▶ Oude Spoorwegberm (Kontich-Duffel-Rumst):
 - Ruimte voor Water: Open Ruimte Parel – Heilige Geestbos (2024-2025)

1. Aanleg plasberm ($\pm 100\text{m}^2$)
2. Aanleg plasberm ($\pm 250\text{m}^2$)
3. Aanleg poel/retentie ($\pm 750\text{m}^2$)
4. Aanleg waterretentie ($\pm 700\text{ m}^2$)
5. Hermeandering centrale afwateringsgracht

- Bestaande wandelpaden/trage weg
- Centrale wandeldreef (Blinde Meisjespad)
- Visie: aansluiting bestaande trage wegen
- Bestaande baan- en wintergrachten
- Stuw/overloop

Vlaanderen
is natuur

natuurpunt

Natuur is deel van de oplossing

- ▶ NP-Oude Spoorweg (Kontich-Duffel):
→ Ruimte voor Water creëert ruimte voor Natuur

Edegemse beekvallei

Langbos/Babbelse Plassen

Hulstmansbos

Schapenhagen

natuurpunt

Natuur is deel van de oplossing

- ▶ NP-Oude Spoorweg (Kontich-Duffel):
→ Ruimte voor Water creëert ruimte voor Natuur

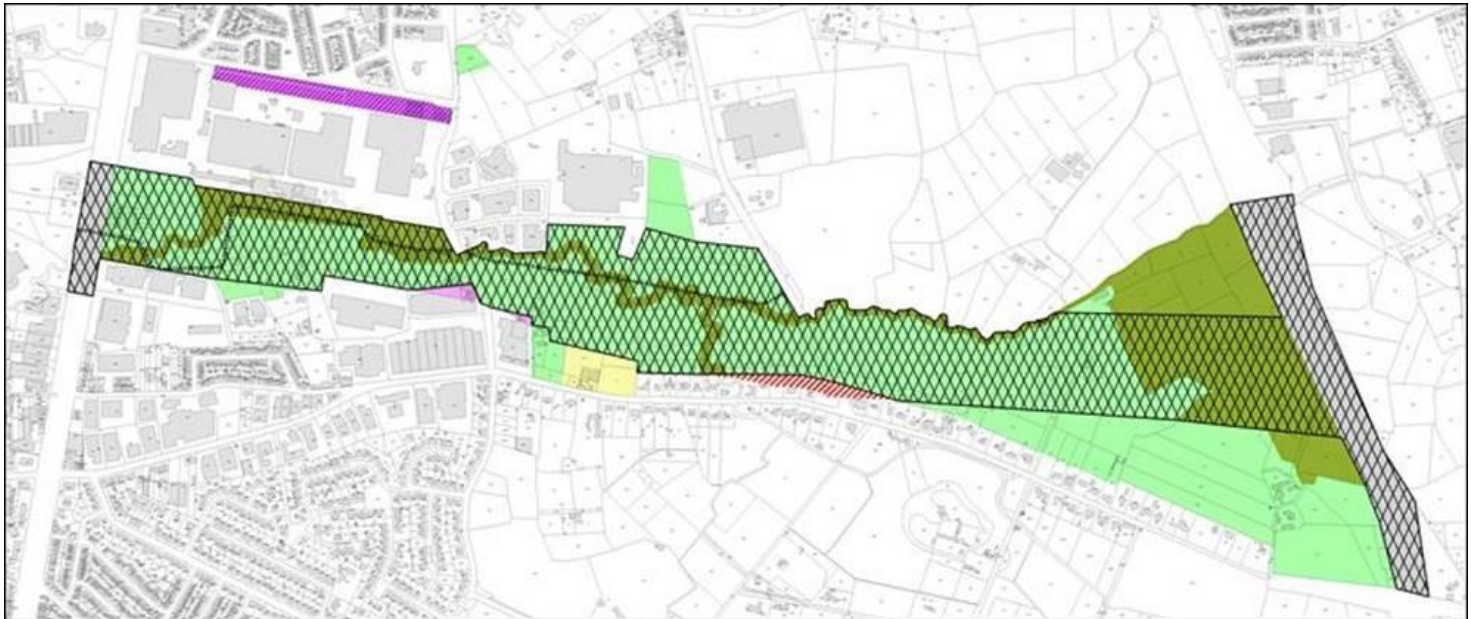
Vlaanderen
is natuur

*luchtfoto's van Natuurpunt afdeling
Oude Spoorweg © Peter Geschier*

Natuur is deel van de oplossing

▶ Vallei Benedenvliet – Grote Struisbeek

- Ruimte voor water
 - × Cleydael en Sinckval
 - × GRUP Benedenvliet

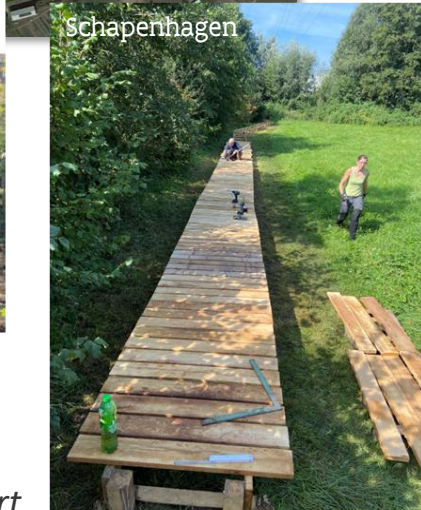

Natuur is deel van de oplossing

► NP-Oude Spoorweg (Kontich-Duffel):

→ Ruimte voor Natuur creëert wandelrecreatie

- × Nieuwe wandelpaden: Langbos (+800m), Schapenhagen (+1,5km), Heilige Geestbos (+500m), Babbelbeekse Beemden (+500m)

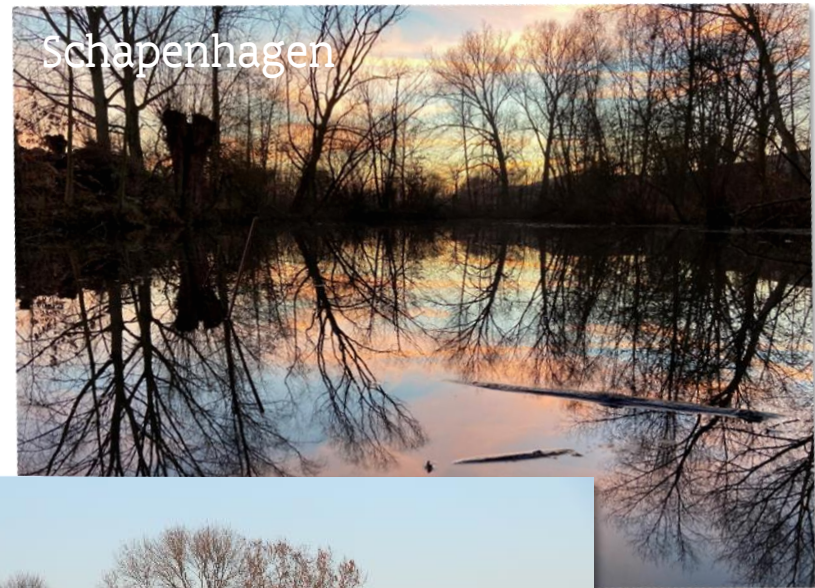
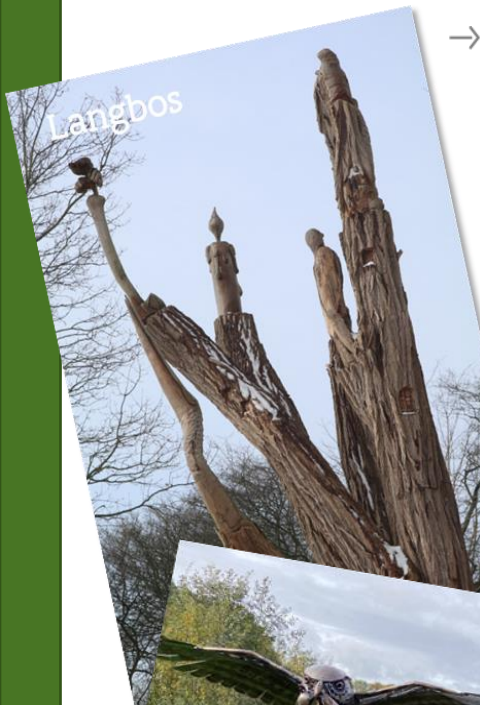

natuurpunt

Natuur is deel van de oplossing

- ▶ NP-Oude Spoorweg (Kontich-Duffel):
→ Ruimte voor Natuur creëert wandelrecreatie en natuurbeleving

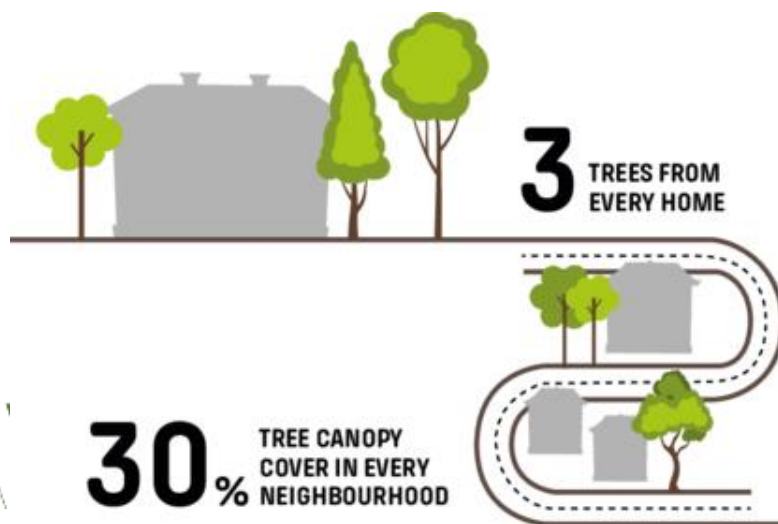

Foto's van Natuurpunt afdeling Oude Spoorweg © Wim Annaert

Natuur is deel van de oplossing

► Natuur en gezondheid

- Groene speelplaatsen
- Speelnatuur
- Wachtkamers in de natuur
- Projectoproep 'Natuur in je Buurt'

30% TREE CANOPY COVER IN EVERY NEIGHBOURHOOD

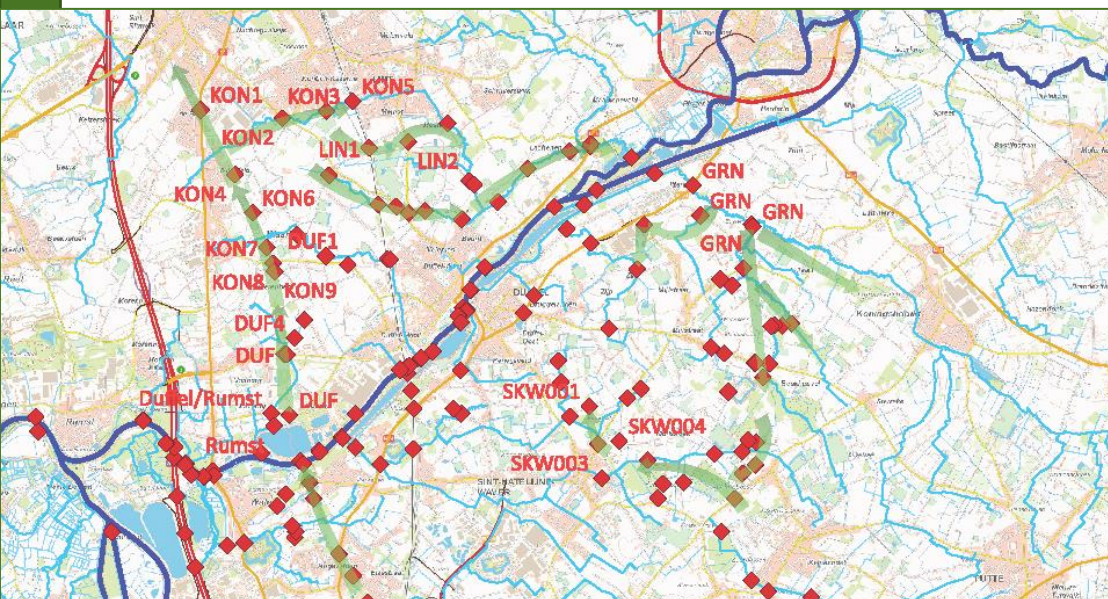
300m FROM THE NEAREST PARK OR GREEN SPACE

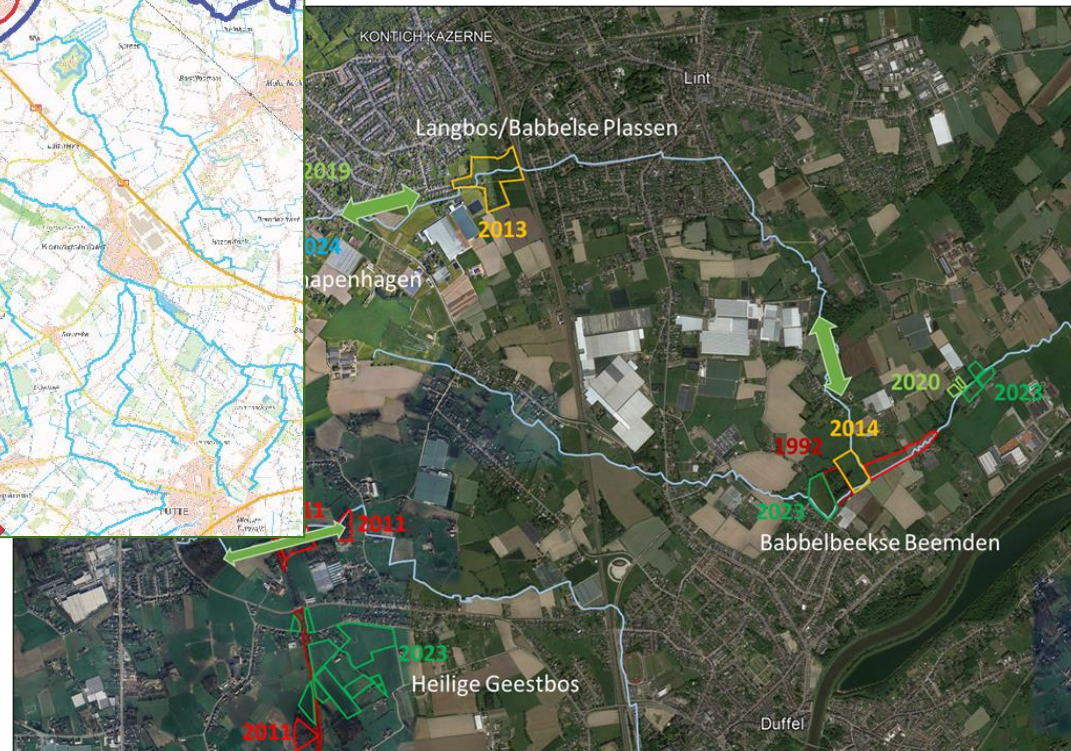
Natuur is deel van de oplossing

- ▶ NP-Oude Spoorweg (Kontich-Duffel):
 - Nieuwe Opportuniteiten?
 - × Ontsnippering: Ook harde infrastructuur?
 - × Uitbreiding trage wegen
 - × Natte natuur verhoogt klimaatrobustheid

Oversteekpunten op harde infrastructuur

Bron: Marleen Moelants (AWV)

Meer info

- ▶ Agentschap voor Natuur en Bos
 - <https://natuurenbos.vlaanderen.be/>
 - <https://natuurenbos.vlaanderen.be/subsidies-en-projectoproepen>
 - <https://natuurenbos.be/>
 - Hans De Schryver, hans.deschryver@vlaanderen.be, 0474 89 23 68
- ▶ Natuurpunt
 - Wim Annaert, wim.annaert@kuleuven.be, 0473 67 13 56